

Orientering om Revisionsberetning for regnskab 2017

Københavns Kommune modtog fredag den 1. juni et notat vedrørende afsluttede revisionsbemærkninger til regnskab 2017. Med denne orientering forelægges notatet for Økonomiudvalget.

Baggrund

2017 var et særligt år for regnskabsaflæggelse i Københavns Kommune. Der blev i 2017 aflagt regnskab på baggrund af data fra to økonomisystemer, idet Københavns Kommune er i overgangsfasen til kommunens nye økonomisystem Kvantum. Regnskabsafslutning har derfor skulle konsolideres mellem de to systemer, ligesom handlinger forbundet med årsafslutningen er gennemført i begge systemer. Dette har givet udfordringer i forbindelse med regnskabsafslutningen for 2017 særligt vedrørende fejlkonti, systemafstemninger og afstemning af balancekonti.

Ifølge regnskabscirkulæret for Københavns Kommune skulle den endelige revisionsberetning afleveres til Økonomiforvaltningen den 1. juni, hvorefter forvaltningerne skulle igangsætte udarbejdelse af handleplaner til revisionsbemærkningerne til forelægelse for først fagudvalg og efterfølgende ØU den 22. august.

ØU blev på mødet den 8. maj orienteret om, at for at sikre et tilstrækkeligt dokumentationsgrundlag for regnskabet kan den endelige revisionsberetning først forventes at blive afgivet 15. august. Dette er inden for fristen for revisionens afgivelse af beretningen i bekendtgørelsen om kommuners regnskabsvæsen, som er den 15. august. Der er nedsat en taskforce med ØKF og IR med henblik på at tilvejebringe et tilstrækkeligt revisionsgrundlag.

Revisionen har efter aftale med ØKF udarbejdet en sammenfatning med de allerede kendte revisionsbemærkninger, med henblik på at opfølgning og eventuel igangsættelse af nye handleplaner påbegyndes i juni og ikke afventer at den endelige revisionsberetning forelægges ØU.

Sagsfremstilling

I statusnotat til revisionsberetning for regnskab 2017 er der afgivet 14 afsluttede revisionsbemærkninger heraf er 11 bemærkninger vedrørende årsregnskabet og 3 bemærkninger vedr. det sociale område. Ud af de 14 bemærkninger er fem bemærkninger nye i forhold til revisi-

7. juni 2018

Sagsnr.
2018-0148809

Dokumentnr.
2018-0148809-1

Sagsbehandler
Malte Bern Jensen

Team Regnskab

Københavns Rådhus, Rådhuspladsen
|
1599 København V

EAN nummer
5798009800206

onsberetningen for 2016. For tre af bemærkningerne gælder, at hand-
leplaner har være forelagt ØU i en separat sag. De nye bemærkninger
er følgende:

- Bemærkning nr. 6 – Regnskabsføring, forretningsgange og in-
terne kontroller (ØKF) (behandlet på ØU den 8. maj 2018,
punkt 3)
- Bemærkning nr. 10 – Tilskudsadministration (KFF) (behandlet
på ØU den 7. november 2017, punkt 9)
- Bemærkning nr. 12 – Mellemkommunal refusion (SOF, BIF,
BUF og KFF) (behandlet på ØU den 8. maj 2018, punkt 4)
- Bemærkning nr. 15 – Merudgifter til voksne (SOF)
- Bemærkning nr. 16 Mangelfuld opgørelse af SDE (SOF)

De øvrige bemærkninger i statusnotatet er videreførelse af bemærk-
ninger afgivet til regnskab 2016.

Antallet af bemærkninger vedrørende årsregnskabet er i overensstem-
melse med forventningen, da sidste status for revisionsbemærkning-
erne blev behandlet på ØU den 24. april under punkt 6.

Med revisionen er regnskab 2017 er der afsluttet og lukket 4 bemærk-
ninger. Det drejer sig om følgende bemærkninger:

- Revisionsbemærkning nr. 2 – Byfornyelse (TMF)
- Revisionsbemærkning nr. 9 - Administrationsbidrag for af-
faldsområdet (TMF)
- Revisionsbemærkning nr. 10 – Parkeringsindtægter (TMF)
- Revisionsbemærkning nr. 12 – Regeloverholdelse solcellean-
læg (ØKF)

Økonomiforvaltningen er på nuværende tidspunkt bekendt med, at der
kommer følgende to yderligere revisionsbemærkninger i den endelige
revisionsberetning:

- Bemærkning nr. 2 – Regnskabsafslutningsprocessen (ØKF)
- Bemærkning nr. 3 – Balancens poster (ØKF)

Derudover er følgende områder, hvor revisionen endnu udestår, og der
dermed der er risiko for, at der bliver afgivet revisionsbemærkninger:

- Bemærkning nr. 17 - Forsikrede ledige (BIF)
- Bemærkning nr. 18 – Jobafklaringsforløb (BIF)
- Bemærkning nr. 19 – Ressourceforløb (BIF)
- Bemærkning nr. 20 Kontanthjælp og uddannelseshjælp (BIF)
- Bemærkning nr. 21 Integration (BIF)
- Bemærkning nr. 22 Revalidering (BIF)

- Bemærkning nr. 23 Sygedagpenge (BIF)
- Bemærkning nr. 24 Kontantydelse (BIF)
- Bemærkning nr. 25 Ledighedsydelse (BIF)
- Bemærkning nr. 26 Systemafstemninger (SOF og KFF)

Når revisionen afleverer den endelige revisionsberetning den 15. august, vil der være klarhed over omfanget af revisionsbemærkninger.

Videre proces

Det forelagte notat om revisionsberetning blev den 8. juni 2018 sendt ud til alle forvaltninger, som herefter skal udarbejde en handleplan for deres revisionsbemærkninger inden den 30. juli. Handleplanerne vil derefter blive forelagt fagudvalgene på de første kommende møder i august (13.-20. august)

Den 15. august vil Københavns Kommune senest modtage den endelige revisionsberetningen fra Deloitte og IR. Beretningen vil blive forelagt ØU den 22. august på aflæggerbordet.

Umiddelbart efter modtagelse af den endelige revisionsberetning, vil alle forvaltningerne blive bedt om at udarbejde handleplaner på de nye bemærkninger, der er blevet afgivet med den endelige revisionsberetning. De nye handleplaner skal forelægges fagudvalgene på møderne 20.- 29. august, hvorefter ØU vil behandle revisionsberetningen og alle handleplanerne samlet den 11. september.

Økonomiudvalget oversender herefter udvalgenes besvarelser til Intern Revision, som vil udarbejde en revisionsbetænkning, som efter forelæggelse i Revisionsudvalget, vil blive forelagt ØU den 23. oktober og BR den 1. november, hvilket er i overensstemmelse med regnskabscirkulæret og ”Bekendtgørelse om kommunernes budget- og regnskabsvæsen”.

Notat

Hermed fremsendes status pr. 1. juni 2018 på afsluttede og uafsluttede revisionsbemærkninger, som vil blive anført i revisionsberetningen for 2017. Notatet afgives, idet det er besluttet, at revisionen ikke, som anført i regnskabscirkulæret, afgiver beretningen pr. 1. juni. Tidspunktet for afgivelsen er udskudt og forventes senest afgivet den 15. august.

I nedenstående tabel er oplistet de afsluttede revisionsbemærkninger for 2017:

Revisionsbemærkninger vedrørende årsregnskabet	
Nr. 1	Systemansvarlige for udbetalingsystemer – Revisionsbemærkning nr. 1
Nr. 4	Lønadministration - Revisionsbemærkning nr. 4
Nr. 5	Lønrefusioner – Revisionsbemærkning nr. 5
Nr. 6	Regnskabsføring, forretningsgange og interne kontroller nr. 6
Nr. 7	Kontrol med overholdelse af reglerne om Skatmoms-Revisionsbemærkning nr.
Nr. 8	Byggesagsområdet - Revisionsbemærkning nr. 8
Nr. 9	Indkøb - Revisionsbemærkning nr. 9
Nr. 10	Tilskudsadministration - Revisionsbemærkning nr. 10
Nr. 11	Cybersecurity og persondata - Revisionsbemærkning nr. 11
Nr. 12	Mellemkommunale refusioner – Revisionsbemærkning nr. 12
Nr. 13	Ubalance i kommunens interne handel – Revisionsbemærkning nr. 13
Socialforvaltningen – bemærkninger vedrørende Børne- og Socialministeriet	
Nr. 14	Merudgifter til børn i henhold til servicelovens § 41
Nr. 15	Merudgifter til voksne i henhold til servicelovens § 100
Nr. 16	Særligt Dyre Enkeltager (SDE) bemærkning vedr. mangelfuld opgørelse af SDE

2.1.1 Systemansvarlige for udbetalingsystemer - Revisionsbemærkning nr. 1

Organisationsområde		Forvaltningerne	Revisionsområde/ emne	Systemansvar lige
Reference	Observationer og risici	Revisionsbemærkning		Omtalt år
Systemansvarlige for udbetalings- og faktureringsystemer	<p>I vores revisionsberetning for 2015 er anført:</p> <p>”Der blev i 2014 identificeret 69 udbetalings- og faktureringsystemer. Analysen viste, at der for hovedparten af systemerne var udpeget en ansvarlig systemejer. Endvidere var systemejer-rollens ansvar beskrevet i IT-sikkerhedsregulativet. Dog manglede der forretningsgangsbeskrivelser for hovedparten af systemerne, og der var således ikke designet interne kontroller omkring systemerne.</p> <p>Analysen viste, at systemejer-rollen ikke var tilstrækkeligt implementeret. Der var systemejere, der ikke kendte funktionaliteten af det system, de var systemejere for, og systemejer-rollen blev generelt varetaget meget forskelligt. Ikke alle systemejere havde et klart billede af, hvad rollen indebar og hvilket ansvar de havde. Analysen viste endvidere, at der ikke var den nødvendige ledelsesmæssige opmærksomhed på opgaven, hvilket medførte, at der ikke blev allokert de nødvendige ressourcer til varetagelse af systemejerskabet. Grundet manglende design af kontroller i forretningsgange blev det vurderet, at der ikke var implementeret tilstrækkelige kontroller af anvendelsen af systemerne”.</p> <p>Opfølgning 2016:</p> <p>Der har i 2016 været afsat ressourcer til at uddanne systemejere i varetagelse af systemejerrollen, herunder at klarlægge, hvad rollen indebærer og hvilket ansvar de har. Det er sket gennem udarbejdelse af systemejer-vejledning samt gennemførelse af kurser. Dog udestår arbejdet med udarbejdelse af forretningsgangsbeskrivelser for hovedparten af systemerne, og der er således ikke designet interne kontroller omkring systemerne.</p> <p>Grundet manglende design af kontroller i forretningsgange vurderes det, at der ikke er implementeret tilstrækkelige kontroller for anvendelsen af systemerne.</p> <p>Opfølgning 2017:</p> <p>I august 2017 har der været afholdt workshop for forvaltningernes systemejere med deltagelse af Koncern IT og Intern Revision. Formålet var at sikre en fælles forståelse for processen vedrørende identifikation af risici og design af kontroller for udbetalings- og faktureringsystemer. I forlængelse heraf er antallet af udbetalings- og faktureringsystemer (ekskl. Kvantum og KMD Opus løn) opgjort til 32 primo 2018. For disse systemer skal der udarbejdes forretningsgangsbeskrivelser i overensstemmelse med kommunens kvalitetsstandard.</p> <p>Status på de 38 systemer pr. forvaltning er følgende:</p> <p>ØKF – 8 systemer</p> <p>KMD-udbetaling og KMD-KMF; forretningsgange er udarbejdet.</p>	<p>Det henstilles, at det påbegyndte arbejde med udarbejdelse af forretningsgangsbeskrivelse for udbetalings- og faktureringsystemer – i overensstemmelse med kommunens ”Kvalitetsstandard for dokumentation af forretningsgange” – afsluttes hurtigst muligt.</p>		<p>2014</p> <p>2015</p> <p>2016</p> <p>2017</p>

	<p>Wedo: forretningsgange er under udarbejdelse.</p> <p>Systemer som kan henføres til Betaling og Kontrol: KMD Opus Debitor, ERS-KMD ejendomsskattesystem, ESR Ajourføring, KMD Ejendom i Struktura og KMD Boliglån; forretningsgange er under udarbejdelse.</p> <p>BIF – 3 systemer</p> <p>KMD Aktiv, KMD Dagpenge og Udbudsprotalen; forretningsgange er under udarbejdelse.</p> <p>BUF – 4 systemer</p> <p>EAT; forretningsgang er under udarbejdelse.</p> <p>Lara Hosting, KMD Institution og Speedadmin; forretningsgange udarbejdes, når forretningsgangen for EAT er afsluttet.</p> <p>KFF – 9 systemer</p> <p>Safepay, KMD Social Pension, KMD Opus Lex (Fod, Tand) og Betalingsplatformen; udkast til forretningsgange er udarbejdet og kommenteret af IR.</p> <p>ALA, DoCas, KMD booking/Interbook, Book Byen og Bibliotekssystemer; forretningsgange er under udarbejdelse.</p> <p>SOF</p> <p>Forvaltningen er ikke systemejer for nogen udbetalings- og faktureringsystemer.</p> <p>TMF – 1 system</p> <p>Kirkegårdssystem er i udbud og nyt system forventes implementeret i 2018, hvor forretningsgang udarbejdes.</p> <p>SUF – 7 systemer</p> <p>Al dente, SUF Kasser, Dankost Pro, Madudbringning, Visitation, Tandlægeafregning og KMD Care; forretningsgange er under udarbejdelse.</p>		
--	---	--	--

2.1.4 Lønadministration mv. revisionsbemærkning nr. 4

2.1.4.2 Sags gennemgang – Revisionsbemærkning nr. 4.2

Organisationsområde		Forvaltningerne/ Koncernservice	Revisionsområde/ emne	Lønområdet
Reference	Observationer og risici		Revisionsbemærkning	Omtalt år
Sags gennemgang	<p>I revisionsrapport 2016 blev anført:</p> <p><i>"I de gennemgåede 220 lønsager har vi konstateret fejl i ca. 7,3 %, der kan henføres til 16 sager, hvor vi har observeret manglende og ikke- fyldestgørende dokumentation i lønsagerne, samt manglende berigtigelse med potentiel økonomisk betydning.</i></p> <p>Opfølgning i 2017:</p> <p>I de gennemgåede 101 lønsager har vi konstateret fejl i 18 %, der kan henføres til 18 sager, hvor vi har observeret manglende og ikke- fyldestgørende dokumentation i lønsagerne, samt manglende berigtigelse med potentiel økonomisk betydning.</p> <p>Samlet har vi i forbindelse med denne sags gennemgang og øvrige tidligere revisionshandlinger og kendskab, identificeret systematiske fejl omkring:</p> <ul style="list-style-type: none"> • anciennitet (erfaringsdato), • dokumentation for opholds- tilladelse og monitorering af udløb heraf, <p>Vi gør opmærksomme på, at flere af stikprøverne og de identificerede fejl, er fra før, lønkontrol- projektet har været fuldt implementeret og operationelt effektivt. Det er vores vurdering, at det nye kontrolmiljø vil opfange flere af disse fejlkilder fremadrettet.</p> <p>Vi har endvidere konstateret, at BUF har modtaget bøder for manglende opholds- og arbejdstilladelser.</p> <p>Der er herudover konstateret en i forbindelse med betaling af udvalgsvederlag. I en sag er udbetaling af udvalgsvederlag ikke ophørt, da pågældende udtrådte af udvalget i februar 2017. Beløbet udgør 31 t. kr.</p> <p>Som konsekvens heraf er der risiko for, at kommunen ikke disponerer løn til medarbejdere i overensstemmelse med gældende regler.</p> <p>Manglende overholdelse af gældende regler kan endvidere medføre bødestraf.</p>		<p>Vi har i lighed med tidligere år konstateret flere fejl og mangler ved sags gennemgangen.</p> <p>Vi henstiller, at KS udarbejder en handlingsplan for de konstaterede systematiske fejl og mangler, og herunder vurderer, hvorvidt det fornyede og optimerede kontrolmiljø kan og vil afdække disse fejlkilder, samt foretage evt. tilrettelser i kontrollerne, såfremt det konkluderes, at kontrolmiljøet ikke er tilstrækkeligt i nuværende form og omfang.</p> <p>Vi henstiller endvidere til en snarlig berigtigelse af disse identificerede systematiske fejl, samt øvrige konstaterede fejl.</p> <p>Vi henstiller, at KS i dialog med BUF og øvrige relevante parter snarest indfører kontrol(-ler) i relation til opholds- og arbejdstilladelser, samt evt. Ændringer heri efter ansættelse.</p> <p>Ifølge det for os oplyste vil det for meget udbetalte udvalgsvederlag blive krævet tilbagebetalt.</p>	2016, 2017

2.1.4.3 Lønadministration selvejende institutioner – Revisionsbemærkning nr. 4.3

Organisationsområde		Økonomiforvaltningen/ Koncernservice	Revisionsområde/ emne	Lønområdet
Reference	Observationer og risici		Revisionsbemærkning	Omtalt år
Lønadministration selvejende institutioner	Vi anførte i vores beretning for 2016, at:		Vi skal henstille, at KS får etableret en lønproces for, at lønindberetning af de selvejende institutioner sker på eget SE-nummer. Det er overfor os oplyst, at der forventes etableret en proces, der sikrer ovenstående i 2018.	2015
	<i>Vi skal i lighed med 2015 henstille, at der sikres en korrekt indberetning mv. på de selvejende institutioners CVR-numre.</i>			2016
	Koncernservice har igangsat en proces, der skal sikre, at lønindberetningen for de selvejende institutioner sker på institutionernes egne SE-numre.			2017

2.1.5 Lønrefusioner – Revisionsbemærkning nr. 5

Organisationsområde		Koncernservice	Revisionsområde/ emne	Løn- og personaleområdet
Reference	Observationer og risici		Revisionsbemærkning	Omtalt år
Refusionshjemtagelsen	I 2016 anførte vi følgende: <i>"I lighed med tidligere år finder vi det kritisk, at kommunen stadig ikke i tilstrækkeligt omfang sikrer, at man opnår den lønrefusion, som kommunen er berettiget til.</i>		Vi anser det for væsentligt, at KS snarest får allokeret ressourcer til at følge op på samtlige afvigelser mellem anmodet og indbetalt refusion med henblik på disse differencer og uafklarede sager, samt at få løst forholdet omkring validering. Vi henstiller, at KS snarest får iværksat tiltag med henblik på at rydde op i processer og fejlimplementerede kontroller, således at der fremadrettet sikres effektive processer og interne kontroller, der sikrer korrekt håndtering af lønrefusion.	2012
	<i>Vi finder det positivt, at der er designet en ny model der fremover skal sikre, at de centrale institutioner meget hurtigere modtager den berettigede lønrefusion, og tager til efterretning, at der i forbindelse med implementeringen i juni 2017 ligeledes implementeres en proces med tidlig sporing og identifikation af de enheder, der på grund af for sene indberetninger påfører kommunen tab i forbindelse med lønrefusioner. Vi vil følge op på dette i 2017".</i>			2013
	I 2015 har vi i lighed med tidligere år konstateret, at manglende effektive processer mellem forvaltningerne og KS medfører forøget risiko for tab af refusioner".			2014
	Opfølgning i 2017			2015
	I forbindelse med gennemgang af sagsoversigten er det konstateret, at der er refusionssager på samlet 45,6 mio. kr., som ikke er afsluttet endnu.			2016
	Endvidere har vi konstateret, at robotens valideringskontrol ikke fungerer efter hensigten, hvorfor man har genindført manuel validering.			2017
	De interne kontroller omkring kontrol af roboternes arbejde og afstemning af den database, som anvendes som primært styringsværktøj, afstemmes til regnskabet, er ikke implementeret og således videreføres revisionsbemærkningen, idet kommunen stadig ikke i tilstrækkeligt omfang sikrer, at man opnår den lønrefusion, som kommunen er berettiget til.			

	<p>Ledelsen i KS er enig i ovenstående og har igangsat arbejdet med at kvalificere robotternes arbejde og afstemme den databases som anvendes som primært styringsværktøj afstemmes til regnskabet.</p> <p>Der er risiko for væsentlige tab i refusionsindtægter for kommunen som følge af u hensigtsmæssige processer omkring refusionshjemtagelse.</p>		
--	--	--	--

2.1.6 Regnskabsføring, forretningsgange og interne kontroller revisionsbemærkning nr. 6

2.1.6.1 Design og implementering af forretningsgange vedrørende KVANTUM – revisionsbemærkning 6.1

Organisationsområde	ØKF - KS	Revisionsområde/ emne	Kvantum
Reference	Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Omtalt år
Design og implementering af forretningsgange vedrørende KVANTUM	<p>Det er vores vurdering, at driftsoverdragelsen fra Programmet til KS på dele af kreditorprocessen er forløbet hensigtsmæssigt og betryggende, mens dette ikke har været tilfældet på debitorprocessen. Samlet set er det vores vurdering, at implementeringen af processerne vedrørende Kvantum endnu ikke er organisatorisk forankret og enhederne i KS endnu ikke har taget det fornødne ejerskab for processerne herunder at udføre de krævede handlinger og interne kontroller. Dette har løbende i 2017 givet visse udfordringer.</p> <p>Endelig er flere af de generelle regnskabsprocesser ikke udført fuldt ud eller kun delvist. Dette har løbende i 2017 givet udfordringer ikke mindst i forbindelse med regnskabsafslutningen for 2017 vedrørende opgaverne fejlkonti, systemafstemninger og afstemning af balancekonti.</p> <p>Programmet, som er ansvarlig for implementering af Kvantum i Københavns Kommune, designede tidligt i projektet end-2-end processer som en del af de 3 gates, som det er besluttet, at Programmet skal følge i forbindelse med implementeringen.</p> <p>Gate 1 tilsiger, at "De nye administrative processer end-2-end er beskrevet og accepteret med inddragelse af brugerne og revisionen". Deloitte gennemgik medio</p>	<p>Det henstilles, at KS løbende udfører de aftalte regnskabsopgaver i en kvalitet, der sikrer valide regnskabsoplysninger og sikker drift for forvaltningerne, efter overgangen til Kvantum.</p> <p>Det henstilles endvidere, at KS hurtigst muligt får afsluttet den organisatoriske implementering af Kvantum i KS, og får tilpasset arbejdstilrettelæggelsen således, at denne bedst muligt understøtter SAP-standard.</p> <p>Alle væsentlige driftsprocesser skal identificeres og forretningsgangene designes og implementeret, herunder skal de interne kontroller udføres som en del af de daglige rutiner.</p> <p>Endeligt bør det sikres, at forvaltningerne modtager den nødvendige ledelsesinformation på økonomiområdet.</p> <p>Kvalitetsstandarden, der gælder for udarbejdelse af forretningsgange i Københavns Kommune inkl. risikovurdering og kompenserende kontroller, skal anvendes på alle væsentlige processer, og de endelige forretningsgange skal godkendes i de rigtige foraer.</p>	2017

	<p>2016 de designede end-2end processer uden væsentlige bemærkninger. Herudover har programmet for flere af de designede end-2-end processer udarbejdet Fælles obligatoriske forretningsgange med risikovurderinger og designet interne kontroller, der kan reducere de identificerede risici.</p> <p>KS Servicekatalog og Arbejdsprogram mv. for 2018, som er forelagt forskellige økonomikredse i kommunen i december 2017, understøtter vores vurdering, og samlet er vurderingen fra KS, at man først forventer normal drift i Q4 2018.</p> <p>Ovenstående gør sig ligeledes gældende vedrørende processerne stamdata og autorisationer og anlæg. Stamdata og delvist autorisationer er overdraget til KS 1. december 2017. Autorisationer er fuldt ud overdraget til KS ultimo februar 2018.</p>		
--	---	--	--

2.1.6.2 Bilagskontrol – revisionsbemærkning 6.2

Organisationsområde	ØKF - KS	Revisionsområde/ emne	Kreditor
Reference	Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Omtalt år
Bilagskontrol	<p>I forbindelse med vores revision har vi konstateret, at den kontrol, der er designet til i noget omfang at være kompenserende for enegodkendelse af bilag under 10.000 kr., ikke er implementeret i KS for de forvaltninger, der er overgået til Kvantum i løbet af 2017.</p> <p>Jf. KK's forretningscirkulære "Indkøb" skal alt indkøb under en fastsat beløbsgrænse godkendes af én dertil bemyndiget person. Alt indkøb over beløbsgrænsen skal godkendes af to dertil bemyndigede personer, uanset om godkendelsen foretages i økonomisystemet, i fagsystemer med integration til økonomisystemet eller manuelt. Beløbsgrænsen er i forretningsgangene for indkøb og kreditor fastsat til 10 t.kr.</p> <p>Enegodkendelse af fakturaer indeholder en iboende risiko for besvigelser. For at kompensere for den øgede besvigelserisiko er det besluttet, at der i KS skal være designet og implementeret en stikprøvevis kontrol af fakturaer u/ 10.000 kr. (kontrolanalyse).</p>	<p>På tidspunktet for revisionens afslutning var kontrollen ikke udført i overensstemmelse med kommunens regler.</p> <p>KS var enige heri og igangsatte processen med at implementere kontrollen med tilbagevirkende kraft.</p> <p>Vi har i februar måned 2018 modtaget dokumentation for, at kontrollen er foretaget for hele 2017.</p> <p>Det skal henstilles, at kontrollen udføres løbende som en del af de løbende rutiner i KS og i overensstemmelse med kommunens regler.</p> <p>Bemærkningen er således lukket i 2018 ved, at KS har udført kontrollen.</p>	2017

2.1.6.3 Autorisationer og indkøb – revisionsbemærkning 6.3 og 6.4

Organisationsområde	ØKF - KS	Revisionsområde/ emne	Kvantum
Reference	Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Omtalt år
Autorisationer	Ved vores revision har vi konstateret, at enkelte driftsmedarbejdere har direkte adgang til bogføring af fakturaer til betaling i Kvantum uden om Work flow.	Det henstilles, at der etableres systemunderstøttet funktionsadskillelse alle steder i fakturagodkendelsesprocessen.	2017
Indkøb	<p>Ved indkøb foretaget gennem indkøbsløsningen er det konstateret, at mange fakturaer ikke går i "happy flow" ligesom købene ikke registreres korrekt i forhold til compliance på indkøb.</p> <p>ERP-programmet har sammen med Intern Revision gennemført analyse af indkøbscompliance med udgangspunkt i Intern Revisions forbrug, indkøb og fakturabehandling. Med udgangspunkt i Compliancerapporten i BO er der foretaget opfølgning på de enkelte fakturaer, og ved sammenholdelse med foretagne indkøbsordrer, varemottagelser og posterings.</p> <p>Der er identificeret flere årsager til manglende "happy flow" og at køb ikke indgår i compliance opfølgningen</p>	For at sikre korrekt og effektivt bilagsflow samt retvisende rapportering omkring efterlevelsen af kommunens regler for indkøb (compliance) henstilles det, at der designes og implementeres en proces, der effektivt håndterer de fejlkilder, der er identificeret.	2017

2.1.6.5 Bilagsgennemgang – revisionsbemærkning 6.5

Organisationsområde	Forvaltningene/BIF	Revisionsområde/ emne	Kreditor
Reference	Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Omtalt år
Bilagsgennemgang	<p>Tværgående - I forbindelse med vores revision af regnskabsbilag er vi blevet bekendt med, at der i visse tilfælde trækkes moms af fakturaer, hvori der IKKE indgår moms, uden at dette er blevet bemærket i den bilagskontrol, som KS udfører på tværs af kommunens forvaltninger. I de konkrete tilfælde vedrørte det tolkeydelser uden moms, der i BIF er registreret og momsen fratrukket. Vi foretog derefter kontrol af andre tilsvarende tolkeydelser og fandt, at der i overvejende grad også fejlagtigt var trukket moms af disse fakturaer.</p> <p>I forlængelse af ovenstående har vi undersøgt forholdet lidt nærmere. BIF har bogført i alt 89,1 mio.kr. for 2014-17 under art 4.9. på funktion 05.68.91. Der er således</p>	<p>Det skal henstilles, at den kontrol af bilagsmaterialet, som udføres i KS, opkvalificeres således, at kontrollen omkring korrekt kontering i forhold til moms er mere effektiv.</p> <p>Endelig skal det henstilles, at BIF undersøger og eventuelt berigtiger forholdet omkring kontering af tolkebistand.</p>	2017

	<p>refunderet 22,3 mio. kr. i moms. En simpel tilfældig gennemgang af 10 bilag for 2017 viser i alle tilfælde, at de bogførte udgifter vedr. tolkebistand (tegnsporg) ikke indeholder moms. Efter vores vurdering er der stor risiko for, at samtlige bogførte udgifter ikke indeholder moms. Denne vurdering understøttes endvidere af tal fra Danmarks Statistik. Her kan det udledes, at andre hovedstadskommuner kun har bogført uvæsentlige udgifter under art 4.9 på funktion 05.68.91. Den for meget hjemtagne momsrefusion kompenseres delvist af, at der er statsrefusion jf. pkt. 2. Refusionen er på 50% af udgifter under gruppering 007, hvor foranstående udgift er bogført jf. pkt. 3 (grupperingen kan udledes af IMKONTO).</p>		
--	---	--	--

2.1.7 Kontrol med overholdelse af reglerne om Skatmoms – revisionsbemærkning nr. 7

Organisationsområde	Koncernservice	Revisionsområde/ emne	Skatmomsområdet
Reference	Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Omtalt år
Kontrol med overholdelse af reglerne om skatmoms	<p>I 2015 anførte vi følgende:</p> <p><i>”Det er efter det oplyste forvaltningerne, der har ansvaret for at sikre korrekt opkrævning og korrekt momsfradrag af moms på de moms bærende aktiviteter i kommunen.</i></p> <p><i>Vi har, på baggrund af interview med en række af forvaltningerne, konstateret, at der ikke er en compliancefunktion centralt placeret i kommunen eller i de enkelte forvaltninger, der fører tilsyn med, at der sker korrekt behandling af Skatmoms.</i></p> <p><i>Tilsvarende gælder, at det er de enkelte forvaltninger, som har kontakten til SKAT i forbindelse med en kontrol af momsområdet. Der er derfor ikke en central funktion, som koordinerer kontakten til SKAT eller orienteres om denne.</i></p> <p><i>Kommunen har en række meget komplekse momstransaktioner. Som konsekvens af, at kommunen ikke centralt eller i forvaltningerne har et moms kompetencecenter, der fører tilsyn med, at der bliver afregnet Skatmoms på det rigtige grundlag, er der betydelig risiko for, at der ikke sker korrekt behandling af skatmoms”.</i></p> <p>Økonomikredsen behandlede og godkendte den 27. januar 2017 sagen vedrørende sikring af compliance på momsområdet. Økonomikredsen tog herunder til efterretning, at der blev etableret en central moms funktion i Koncernservice samt et tværgående momsforum i KK.</p>	<p>Vi anser det for tilfredsstillende, at der er etableret en central moms funktion og, at momsfunktionens review af KK’s registrerede indtægter for 2016 viser, at momslovgivningen i al væsentlighed overholdes.</p> <p>Revisionsbemærkningen forventes at kunne afsluttes endeligt, når der er etableret en proces for korrekt hjemtagelse af energiafgifter, og når der foreligger en dokumenteret momssandsynliggørelse uden væsentlige afgivelser.</p>	2015 2016 2017

	<p>Opfølgning 2017:</p> <p>KS (Center for Finans) har medio 2017 etableret en central momsfunktion, samt et tværgående momsforum med deltagelse af centrale personer fra forvaltningerne.</p> <p>Momsfunktionen har foretaget et momsreview af forvaltningernes registrerede indtægter for 2016.</p> <p>Herudover er der arbejdet aktivt med nedlæggelse af kommunens mange SE-nr., ligesom der er etableret et projekt til sikring af korrekt hjemtagelse af energiafgifter, hvor det er estimeret, at der for de seneste 3 år kan hjemtages ca. 12 mio.kr. Endelig er der foretaget efterregning af Kvantums momsregistreringer, mens der for såvel Kvantum som KØR mangler en dokumenteret momssandsynliggørelse inklusiv afstemning til foretagne afregninger.</p>		
--	---	--	--

2.1.8 Byggesagsområdet – revisionsbemærkning nr. 8

2.1.8.1 Timeprisberegning på byggesagsområdet – revisionsbemærkning nr. 8.1

Organisationsområde	TMF	Revisionsområde/ emne	Byggesagsområdet
Reference	Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Omtalt år
Timeprisberegninger	<p>Forvaltningen har siden november været i dialog med IR omkring en ny beregningsmetode/model, som efterfølgende er anvendt ved efterkalkulation af taksten for 2017 og forkalkulation af forslag til takst for 2019.</p> <p>Den nye metode giver et godt afsæt i forhold til at foretage de fremtidige kalkulationer. Dog vil det altid være den konkrete beregning af timeprisen, der skal dokumenteres, hvorvidt de gældende regler på området er efterlevet.</p> <p>Der er stadig behov for at forbedre tidsregistreringen og se på overheadberegningen på forvaltningsniveau. Det anbefales, at forvaltningen arbejder videre hermed.</p> <p>I 2019 regnes med en samlet udgift til området på 126 mio.kr., som dækker lønudgiften til 167 medarbejdere samt overheadomkostninger. Disse finansieres ved 64,5 mio. kr. fra takstbetaling og de resterende er skattefinansieret med henholdsvis 30,0 mio.kr. til gebyrfritagne</p>	<p>Den gennemsigthed, der nu er skabt i timeprisberegningen, viser dog, at der er forhold, som stærkt indikerer, at byggesagsbehandlingen ikke løses økonomisk mest effektivt. God offentlig økonomistyring tilsiger, at der skal tages skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af offentlige midler. Bruttotimetaksten for 2019 er på 1.087 kr., hvilket efter vores vurdering er en af landets højeste byggesagsgebyrer.</p> <p>Overheadomkostninger, som indgår i beregningen og tillægges den gennemsnitlige lønudgift, er på 45,5%, hvilket vurderes at være i den meget høje ende. Men den væsentligst udgiftsdriver kan henføres til, at det forventes, at de 167 medarbejdere i 2019 gennemsnitligt kun har 694 timer pr. år på konkrete byggesager svarende til 48,4 %. Dette er efter vores opfattelse meget lavt, ligesom der ikke umiddelbart foreligger en forklaring herpå.</p> <p>En afgørende forudsætning for nedbringelse af byggesagsgebyret og/eller den skattefinansierede bevilling til takstnedsættelse er, at der stilles ambitiøse mål for medarbejdernes produktivitet/fakturerbare tid. Det er af altafgørende betydning, at antallet af fakturerbare timer hos medarbejderne øges</p>	2017

	<p>områder og 31,5 mio.kr. til takstnedsættelse.</p>	<p>for, at forvaltningen kan dokumentere, at der tages skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af offentlige midler.</p> <p>Det er vores vurdering, at medarbejderne i gennemsnit som minimum bør have 1.000 fakturerbare timer pr. år Svarende til en effektivitet på 69,8 %. En sådan produktivitetsstigning vil kunne reducere de samlede omkostninger med ca. 38 mio.kr. svarende til ca. 51 medarbejdere.</p> <p>En mulighed kan være, at budgettet for 2019 "låses" på 2017 niveau og at evt. stigning i antallet af sager håndteres ved en øget produktivitet fremfor en stigning i antallet af medarbejdere. Hvis hver af de 155 medarbejdere øger de fakturerbare timer med 92 og således opnår 786 fakturerbare timer i gennemsnit (svarende til en effektivitet på 54,8 %), kan området effektiviseres med ca. 9 mio.kr. Et ambitiøst mål kan være at nedbringe de samlede udgifter svarende til det skattefinansierede tilskud til takstnedsættelse til 0 kr. over en årrække. Således vil bruttotimetaksten blive omkring 730 kr., som så vil ligge lidt over gennemsnittet. Alternativt eller som supplement til at nedbringe udgifterne på området anbefaler vi, at der foretages en ekstern uvildig kritisk budgetanalyse på området, således det bliver endeligt be- eller afkræftet ,hvorvidt opgaven løses bedst og billigst muligt.</p>	
--	--	--	--

2.1.8.2 Tilgodehavender – revisionsbemærkning nr. 8.2

Organisationsområde	TMF	Revisionsområde/ emne	Byggesagsområdet
Reference	Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Omtalt år
Tilgodehavender	<p>I 2015 anførte vil følgende:</p> <p><i>"Vi har konstateret, at ledelsestilsynet med at sikre, at indtægter ved byggesagsgebyrer opkræves korrekt og tilgår kommunens regnskab, ikke har været tilfredsstillende, og at dette sandsynligvis har medført økonomiske tab for kommunen.</i></p> <p><i>Der er risiko for tab som følge af u hensigtsmæssige eller mangelfulde interne forretningsgange, menneskelige og systemmæssige fejl".</i></p> <p>Som opfølgning på revisionsbemærkningen godkendte Teknik- og Miljøudvalget den 20. juni 2016 forvaltningens plan for afslutning af gamle byggesager over de næste 2 år. Planen blev den 25. august 2016</p>	<p>Vi tager til efterretning, at projektet samlet set forventes at generere 151,5 mio. kr. mod bevilget 143,3 mio. kr., samt at projektet afsluttes i 2019. Projektet forventes således at generere 9,2 mio. kr. mere end bevilget.</p> <p>På risikolisten for februar 2018 har forvaltningen indmeldt en mindre indtægt på 38,7 mio. kr. vedrørende byggesager for 2013, hvoraf de 15,5 mio. kr. forventes dækket af mindre forbrug på bevillingen byfornyelse, ydelsesstøtte (tabslån).</p> <p>Vores gennemgang viser, at der reelt forventes en merindtægt i 2018 på 26 mio.kr. – og ikke en mindre indtægt – vedrørende byggesager fra før 2013.</p>	2015 2016 2017

	<p>behandlet og vedtaget af Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen. Oprydningen er stadig i gang i henhold til projektet.</p> <p><u>Opfølgning 2017</u></p> <p>Forvaltningen estimerede i 2016, at det samlede udestående vedrørende gamle byggesager fra før 2013 var 100 – 200 mio. kr. På baggrund heraf fik man en tillægsbevilling på 143,3 mio. kr.</p> <p>Vores opfølgning primo maj 2018 viser, at det reelle tal, der samlet set kan forventes vedrørende de gamle sager, er 151,5 mio. kr., hvoraf de ca. 35 mio. kr. endnu ikke er opkrævet. Heraf opkræves 25 mio. kr. i 2018 og 10 mio. i 2019, hvorefter projektet kan afsluttes.</p>	<p>Det henstilles, at mindre forbrug på tabslån 15,5 mio. kr. og merindtægter på gamle byggesager 10,5 mio. kr. i 2018 anmeldes til risikolisten for juni måned 2018, hvorefter revisionsbemærkningen kan anses for afsluttet.</p>	
--	--	--	--

2.1.9 Kommunens regler for indkøb – revisionsbemærkning nr. 9

Organisationsområde	Forvaltningerne/CFI	Revisionsområde/ emne	Indkøbsomr ådet
Reference	Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Omtalt år
<p>Kommunens regler for indkøb</p>	<p>I beretningen for 2015 er anført:</p> <p><i>”I lighed med forhold rapporteret ved sidste års revision er der observeret manglende overholdelse af KK’s indkøbsaftaler på mindre indkøb/opgaver, herunder digitaliseret understøttelse af indkøb. På større bygge-opgaver/indkøb indhentes behørigt tilbud”</i></p> <p>Opfølgning 2016:</p> <p>Bemærkningen videreføres.</p> <p>Opfølgning 2017:</p> <p>I forbindelse med budgetforhandlingerne 2017 blev vedtaget et indkøbsprogram, med følgende målsætninger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 95% af alle varekøb skal foretages gennem indkøbssystemet i 2020. • Der skal etableres et brugervenligt og elektronisk indkøbs- og bestillingssystem i Kvantum, som automatiserer indkøbsprocessen og sikrer compliance, samt reducerer transaktionsomkostningerne • Indkøbsaftalerne skal være opdaterede og korrekte med konkurrencedygtige priser og kommunens besluttede krav skal overholdes • Aftaleindgåelse skal styrkes, således at der er fuldt dækkende aftaler for kommunens samlede indkøb • I forbindelse med udbud skal der være øget fokus på kvaliteten af de aftaler, der indgås <p>KK har i forbindelse med fuld implementering af det nye økonomisystem Kvantum 1. januar 2018 taget et væsentligt skridt hen mod mere effektive indkøb. Det handler om at lette arbejdsgangene</p>	<p>Når Københavns Kommune køber varer og tjenesteydelser fra private leverandører, skal det foregå så professionelt som muligt.</p> <p>Det handler bl.a.om:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At en del af fremtidens effektiviseringsgevinster skal findes gennem reduktion af transaktionsomkostningerne • At realisere økonomiske gevinster ved at opnå lavere priser <p>Det skal henstilles, at der er skærpet ledelsesmæssigt fokus på, at forvaltningerne og enhederne anvender indkøbssystemet således, at målsætningen om 95% af alle varekøb og tjenesteydelser foretages gennem indkøbssystemet i 2020, opnås.</p> <p>KK har frem til nu hentet store økonomiske gevinster ved at opnå lave priser på konkrete udbud jævnfør årlige udbudsplaner. Der er dog endnu større muligheder for at opnå prisbesparelser, såfremt forvaltninger og enheder køber ind på de nuværende aftaler samtidig med, at aftaledækningen bliver væsentligt forbedret.</p> <p>Det skal henstilles, at der er skærpet ledelsesmæssigt fokus på, at alle aftaler som oprettes i indkøbssystemet, har den rette kvalitet således at der er konkurrencedygtige priser og kommunens besluttede krav overholdes.</p> <p>Bemærkningen fra tidligere år videreføres således, idet indkøbsprocessen bør forbedres både med hensyn til realisering af økonomiske gevinster ved reduktion af transaktionsomkostningerne og ved at opnå lavere priser.</p>	<p>2014</p> <p>2015</p> <p>2016</p> <p>2017</p>

	<p>for de kommunale medarbejdere, så de kan bruge tiden på kerneopgaverne.</p> <p>I Kvantum er det muligt at følge op på kommunens og forvaltningernes målopfyldelse i forhold til anvendelse af indkøbssystemet.</p> <p>Kommunens samlede resultat for perioden 1/1 – 30/4- 2018 jævnfør Kvantum viser følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Antal indkøbsordrer/fakturaer foretaget igennem indkøbssystemet i forhold til det samlede antal fakturaer 6% • Indkøb i beløb igennem indkøbssystemet i forhold til det samlede indkøb 2% 		
--	--	--	--

2.1.10 Tilskudsadministration – revisionsbemærkning nr. 10

Organisationsområde	KFF	Revisionsområde/ emne	Tilskudsadministration
Reference	Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Omtalt år
Tilskudsadministration	<p>Intern Revision (IR) har i forbindelse med en undersøgelse af tilskudsforvaltningen i Kultur- og Fritidsforvaltningen (KFF) udvalgt Copenhagen Lions (CPH Lions) til særlig gennemgang.</p> <p>I al væsentlighed er kommunens regler på tilskudsområdet designet hensigtsmæssigt og betryggende i kontrolmæssig henseende. Dog anbefales det, at revisionsinstruksen vedrørende tilskud ydet efter ”Retningslinjer for støtte til folkeoplysning” tilrettes, således at revisionen foretages i overensstemmelse med god offentlig revisionsskik, hvilket betyder, at revisor tillige skal påse, at der tages skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af tilskudsmidler fra Københavns Kommune.</p> <p>KFF har ikke kunnet dokumentere, at de har implementeret kommunens regelsæt, instrukser om regnskab og revision m.v. fuldt ud i de aftaler, der er indgået med CPH Lions, hvilket kan være en medvirkende årsag til de fejl og mangler, vi har konstateret i forbindelse med gennemgangen af regnskabsmateriale m.v. hos CPH Lions.</p> <p>KFF er i gang med at professionalisere forvaltningens arbejde med</p>	<p>Det skal henstilles, at ledelsen sikrer, at forvaltningens genopretningsplan implementeres med fokus på hjemmelsgrundlag samt regnskabsføring således, at der sikres en mere betryggende tilskudsadministration i KFF.</p>	2017

	<p>tilskudsadministration. Arbejdet har bestået i at udvikle en ”tilskudspakke” med opdaterede skabeloner og retningslinjer til indgåelse af tilskudsftaler og til opfølgning på/tilsyn med aftalerne. Formålet er at sikre, at forvaltningen til hver en tid overholder kommunens regelsæt og samtidig give medarbejderne et kompetenceløft i forhold til regler og retningslinjer på det samlede tilskudsforvaltningsområde.</p> <p>Skabeloner og retningslinjer i tilskudspakken udvikles og vedligeholdes løbende og opdateres, når der kommer nye retningslinjer som fx krav om sociale klausuler og arbejdsklausulen samt et revideret cirkulære for ydelse af tilskud.</p> <p>KFF er begyndt med den del af tilskudsadministrationen, som vedrører tilskud, givet af Kultur- og Fritidsudvalget (KFU), jævnfør kommunalfuldmagten. I takt med, at aftaler om tilskud, bevilget af KFU, udløber og skal fornyes, opdateres aftalerne med de nye skabeloner og retningslinjer i tilskudspakken.</p> <p>Forvaltningen er desuden i gang med at samle administrationen af tilskud, givet efter kommunalfuldmagten på færre organisatoriske enheder, med henblik på at sikre en ensartet og standardiseret anvendelse i KFF.</p> <p>Forvaltningen fortsætter arbejdet med at gennemgå og opdatere aftaler på alle øvrige tilskudsområder. Til formålet nedsættes en task force, som i løbet af 2018 skal rapportere til direktionen om fremdrift på kvartalsbasis. Det forventes, at arbejdet er afsluttet med udgangen af 2018.</p> <p>Særligt vil fokus blive rettet på, at det er de korrekte hjemmelsgrundlag, der fremgår af såvel vejledningsmaterialer som konkrete aftaler og tilsagn.</p> <p>Første skridt i opfølgningen på Intern Revisions anbefalinger er at gennemgå de tilskud, der gives til foreninger i form af aftaler om brugerdrift. Det videre arbejde skal ses i sammenhæng med processen med det allerede igangsatte arbejde med at implementere tilskudspakken på alle områder og etablere risikobaseret</p>	
--	---	--

	<p>ledelsestilsyn på hele tilskudsområdet, som er påbegyndt i august 2017, jf. KFF's handleplan for implementering af cirkulære for ledelsestilsyn.</p> <p>Følgende initiativer prioriteres vedrørende aftaler om brugerdrift:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opdatering af aftaleskabeloner til aftaler om brugerdrift i henhold til gældende regler, herunder kasse- og regnskabsregulativet. - Gennemgang af tilskud i form af aftaler om brugerdrift med optegning af risikoprofil. <p>Følgende initiativer er planlagt for alle typer af tilskud:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Generel kortlægning af tilskud med optegning af risikoprofiler for typer af tilskud givet efter kommunalfuldmagten, folkeoplysningsloven og øvrig lovgivning. - Gennemgang af eksisterende tilskudsftaler med en varighed på over et år inkl. vurdering af risiko <p>Udarbejdelse af en forretningsgang for skærpet tilsyn afhængig af væsentlighed og risiko.</p>		
--	--	--	--

2.1.11 Cybersecurity og Persondata – revisionsbemærkning nr. 11

2.1.11.1 Risikovurdering– revisionsbemærkning nr. 11.1

Organisationsområde	Forvaltningerne/KIT	Revisionsområde/ emne	Generelle IT kontroller og udvalgte områder til forvaltnings revision
Reference	Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Omtalt år
Risikovurdering	<p>Vi anførte i 2016:</p> <p><i>Vi har fået oplyst, at KK i samarbejde med PwC har foretaget en modenhedsanalyse, som har resulteret i en risikostyringsmodel, der beskriver de aktiviteter, som skal udføres for at skabe et samlet risikobillede. Risikostyringsmodellen er forelagt til bestyrelsens godkendelse. KK forventer, at risikoanalyser for de enkelte forvaltninger udarbejdes i løbet af 2015.</i></p>	<p>Vi henstiller, at forvaltningerne tilvejebringer den nødvendige dokumentation, og at KIT snarest herefter gennemfører it-risikovurderingerne i overensstemmelse med kravene i it-sikkerhedsregulativet, og at de gennemføres snarest muligt.</p>	<p>2015</p> <p>2016</p> <p>2017</p>

	<p>Status 2017</p> <p>Vi har konstateret, at KK i 2017 har iværksat en proces med henblik på vurdering samt udvælgelse af fagsystemer, som skal indgå i det påbegyndte risikovurderingsprojekt, hvor fokus primært er systemer, som indeholder personfølsomme data.</p> <p>De gennemførte risikovurderinger er udført i et pilotforsøg med henblik på at gennemføre risikovurderinger i en mere færdig form i alle forvaltninger i 2018, herunder it-infrastruktur.</p> <p>En manglende eller utilstrækkelig it-risikoanalyse medfører risiko for, at det etablerede it-sikkerheds-niveau ikke i tilstrækkeligt omfang imødegår de risici, som vurderes som relevante.</p>		
--	---	--	--

2.1.12 Mellemkommunale refusioner – revisionsbemærkning nr. 12

Organisationsområde	SOF/BIF/BUF/KFF	Revisionsområde/ emne	Mellemkommunale refusioner
Reference	Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Omtalt år
Mellemkommunale refusioner	<p>Undersøgelsen – der væsentligst er udført ved interview – indikerer overordnet, at forvaltningerne – inden for egne sagsområder – har en betryggende administration af mellemkommunale opkrævninger og -betalinger.</p> <p>Udfordringerne på det mellemkommunale område er primært i forhold til opkrævningen af følgeudgifter. Følgeudgifter kan her betegnes, som de udgifter der afholdes til en borger, udover den mellemkommunale udslagsgivende servicelovsydelse. F.eks. når en borger flytter ind på et kommunalt botilbud, vil borgerne blive registreret og opkrævet korrekt for opholds-betalingen af SOF, men både identificeringen og opkrævningen af eksempelvis kontanthjælp kan være udfordret, da BIF/KS ikke er bekendt med borgerens mellemkommunale forhold.</p> <p>Udover manglende opkrævning og risiko for fejlbetalinger til andre kommuner er området for mellemkommunal refusion ofte præget af dobbeltarbejde. Dette forekommer, når der ikke sker deling af information om det mellemkommunale forhold, eks. når både SOF og BIF bruger tid på at identificere borgerens tilhørs- og mellemkommunale forhold samt indhenter re-fusionstilsagn på samme borger i anden kommune.</p>	<p>Det henstilles, at der gennemføres en dybdegående og systematisk gennemgang af mellem-kommunale opkrævninger og betalinger i kommunen med henblik på at identificere og berigtige manglende opkrævninger samt fejlbetalinger. Det anbefales, at denne gennemgang sker på tværs af forvaltningerne, således at arbejdet sker med det nødvendige tværgående sigte.</p> <p>Der skal til en tværgående gennemgang anvendes kompetencer indenfor den mellemkommunale lovgivning med henblik vurdering af det mellemkommunale forhold samt kompetencer til databearbejdning og datasammenkørsel.</p> <p>For at sikre en fremadrettet håndtering af opgaven anbefales det, at der gennemføres en tilpasning og effektivisering af arbejdsprocesserne på området. Et projekt skal ses i et tværgående perspektiv, der med kommunes støtte og organisering taget i betragtning vil det være en forudsætning for en hensigtsmæssig og effektiv løsning af opgaven.</p> <p>Den gennemførte undersøgelse har omfattet en kortlægning af det mellemkommunale område,</p>	2017

<p>I de tilfælde hvor en anden kommune anvender en ikke kommunal institution i KK, eksempelvis et privat botilbud eller når børn fra andre kommuner anbringes ved en plejefamilie i KK, er udfordringerne primært i arbejdsopgaven med at identificere den mellemkommunale borger med henblik på at opkræve for f.eks. forsørgelsesydelse, dagpasning/skole eller boligstøtte. I disse tilfælde vil det alene være følgeområderne, der har interesse i det mellemkommunale forhold, og der er ikke på samme måde tale om dobbeltarbejde mellem servicelovsområderne og de øvrige følgeudgiftsområder, men i stedet imellem følgeområderne.</p> <p>Som led i administrationen af mellemkommunale refusioner indgår endvidere indberetningen af oplysninger om betalingsforhold til CPR. Betalingskommuneforholdet sikrer, at den kommune, som afholder udgiften til en borger, også får borgeren talt med i folketallet, hvilket har betydning for beregningsgrundlag for den kommunale udligningsordning.</p> <p>En supplerende ikke repræsentativ og risikorettet stikprøvevis gennemgang af 95 mellem-kommunale sager viser, at der er fejl i 34 % af sagerne.</p> <p>I 25 sager manglede der at blive opkrævet mellemkommunale refusioner for 2.844 t.kr., opgjort for en 3 års periode pr. medio 2017. Fejlene kan hovedsageligt relateres til førtidspension på et privat opholdssted, hvor der er fejl i 80 % af de udtagne sager. Beløbene fordeler sig således:</p> <p>870 t.kr. - kontanthjælp under BIF's bevilling</p> <p>53 t.kr. - driftsudgifter under BIF's bevilling</p> <p>239 t.kr. - boligstøtte under KFF's bevilling</p> <p>1.682 t.kr. - førtidspension under SOF's bevilling</p> <p>ej opgjort, 2 sager - dagpasningstilbud/skole under BUF's bevilling</p> <p>I 7 sager med manglende indberetning i systemerne:</p> <p>Folkeregisteret, betalingskommune forhold – 2 sager</p> <p>KMD Social Pension Sagsdel – 5 sager</p> <p>Indberetning til systemerne vil kunne medføre en fremtidig økonomisk gevinst. Effekten kan</p>	<p>og erfaringerne herfra vil således kunne danne grundlag for designet af de fremtidige 'to-be' processer, herunder identificering af faldgruber, procesoptimeringsmuligheder og interessenter.</p> <p>Konkret anbefales det, at den fremadrettede håndtering af opgaven tager udgangspunkt i en borgertilgang i stedet for den ydelsestilgang, som pt. præger området. Med dette menes, at der arbejdes med én identificering af borgeren, hvorefter der ses på ydelsen, fremfor at identificere borgeren indenfor hver ydelse. Denne tilgang kan med fordel automatiseres via robot-teknologi.</p> <p>En borgertilgang med automatiseret fælles register over borgere med mellemkommunale forhold samt design af en forretningsgang med klar og entydig ansvarsplacering af, hvem der har ansvaret for at identificere og registrere til- og afgang af mellemkommunale forhold vil – såfremt forretningsgangen efterleves – sikre et fuldstændigt og gyldigt grundlag, for opkrævning, betaling og/eller registrering i relevante fagsystemer af borgere med mellemkommunale forhold.</p> <p>Fælles for anbefalingerne gælder, at tiltagene bør koordineres med ØKF's Velfærdsanalyseenhed.</p>	
---	--	--

	<p>ikke umiddelbart opgøres, men den vurderes relativ høj, idet det væsentligst vedrører mellemkommunal refusion af førtidspensioner.</p> <p>Herudover er det konstateret, at KK – i modsætning til andre kommuner – ikke har nogen indtægter fra mellemkommunale refusioner på boligstøtteområdet. Her er potentialet for yderligere indtægter oplagt, såvel bagudrettet som fremadrettet, hvilket også underbygges af foranstående stikprøve. I tilknytning hertil bemærkes det, at ØKF's Velfærdsanalyseenhed p.t. er ved at foretage en dyberegående analyse af boligstøtteområdet for 2015 og 16.</p> <p>Sammenfattende vurderes der at være et tocifret mio. beløb i yderligere indtægter eller sparede udgifter på det mellemkommunale område på det mellemkommunale område. Realiseringen heraf forudsætter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At der foretages en bagudrettet undersøgelse og genopretning i overensstemmelse med forældelsesreglerne på henholdsvis 1 og 3 år alt efter område • At der etableres en forretningsgang, som med rette design, implementering og effektivitet – vil kunne sikre et fuldstændigt og gyldigt grundlag, for opkrævning og/eller registrering i relevante fagsystemer, af borgere med mellemkommunale forhold 		
--	---	--	--

2.1.13 Ubalance i kommunens interne handel – revisionsbemærkning nr. 13

Organisationsområde	ØKF	Revisionsområde/ emne	Hovedart 9
Reference	Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Omtalt år
Ubalance i kommunens interne handel	I lighed med 2015 og 2016 er det konstateret, at hovedart 9 – der skal balancere – er i ubalance, idet der netto er indtægtsført 19,0 mio.kr. under eksterne arter. Konteringen under eksterne arter er i strid med konteringsreglerne, og øger risikoen for momsfejl.	Det er aftalt, at kommunen berigtiger den potentielle momsfejl vedrørende 2017, således at bemærkningen kan lukkes. Beløbet er endnu ikke opgjort.	2015 2016 2017

Revisionsbemærkninger vedrørende det sociale område

Revisionsbemærkninger på det sociale område er tilpasset de rapporteringskrav, der følger af regnskabs- og refusionsbekendtgørelsen. Disse rapporteres også i særskilt beretning og bilag til ressortministerierne. Formen afviger derfor fra ovenstående skemaer.

Socialforvaltningen – bemærkninger vedrørende Børne- og Socialministeriet

2.1.14 Merudgifter til børn i henhold til servicelovens § 41 (manglende opfølgning / administrative forlængelser) – revisionsbemærkning nr. 14 (ny).

Vi har i forbindelse med vores revision af området vedrørende merudgifter til børn i henhold til servicelovens § 41 konstateret væsentlige fejl vedrørende manglende opfølgning i sagerne og administrativ forlængelse af sagerne.

Manglende opfølgning og administrative forlængelser

Vi har i hovedparten af de gennemgåede sager konstateret, at der ikke var foretaget rettidig opfølgning af sagerne i forhold til de bevilgede merudgifter i henhold til servicelovens § 41. I halvdelen af de sager, hvor vi har konstateret manglende opfølgning, fremgår det af sagerne at de er administrativt forlænget. Enkelte af sagerne har været administrativt forlænget i op til 3 år.

Forholdet er drøftet med forvaltningen, som er enig i vores observationer

2.1.15 Merudgifter til voksne i henhold til servicelovens § 100 (manglende opfølgning) - revisionsbemærkning nr. 15 (ny).

Vi har i forbindelse med vores revision af området vedrørende merudgifter til voksne i henhold til servicelovens § 100 konstateret væsentlige fejl vedrørende manglende opfølgning i sagerne.

Manglende opfølgning

Vi har i hovedparten af de gennemgåede sager konstateret, at der ikke var foretaget rettidig opfølgning af sagerne i forhold til de opfølgningsfrister, som forvaltningen har angivet i bevillingskrivelserne.

Forholdet er drøftet med forvaltningen, som er enig i vores observationer

2.1.16 SDE bemærkning vedr. mangelfuld opgørelse af SDE (kvantum udgifter er ikke medtaget i opgørelse), der er ligeledes fremhævet herfor på refusionsopgørelsen - revisionsbemærkning nr. 16 (ny).

Indførelse af nyt økonomisystemet pr. 1. april 2017 har givet en række udfordringer i forbindelse med opgørelsen af refusionsberettigede udgifter vedrørende Særligt Dyre Enkeltsager.

Forvaltningen har derfor efter aftale med ministeriet i forbindelse med indberetningsfristen 15. maj 2018 udarbejdet en opgørelse og beregning af refusion på området vedrørende Særligt Dyre Enkeltsager, der alene omfatter udgifter, der fremkommer via fagsystemer. Opgørelsen udviser en refusion på i alt 76.021.349 kr.

Efter aftale med ministeriet udarbejdes og indberettes den resterende del af opgørelsen den 1. oktober 2018, omfattende registreringer der er alene fremkommer via kommunens økonomisystemer. Denne opgørelse forventes at udvise en samlet refusion på yderligere ca. 95 mio. kr.

Der henvises til nedenstående fremhævelse i vores erklæring fra 15. maj 2018 på refusionsopgørelsen vedrørende Særligt Dyre Enkeltsager:

”Vi skal oplyse, at refusionsopgørelsen i henhold til aftale med Socialministeriet er udarbejdet som en foreløbig opgørelse. Der er således alene medtaget poster, der fremkommer via fagsystemer, hvorimod udgifter, der alene er registreret i det nye økonomisystem, ikke er medtaget. Der vil efterfølgende, efter aftale med Socialministeriet, blive udarbejdet endelig refusionsopgørelse, der særskilt vil blive revisionspåtegnet”.

I nedenstående tabel er oplistet de uafsluttede revisionsbemærkninger for 2017:

Revisionsbemærkninger vedrørende årsregnskabet	
Nr. 2	Regnskabsafslutningsprocessen – Revisionsbemærkning nr. 2
Nr. 3	Balancens poster – Revisionsbemærkning nr. 3
Nr. 4.1	Afstemning af lønoplysninger til SKAT - Revisionsbemærkning nr. 4.1
Nr. 11.2	Cybersecurity/persondata (revisionserklæringer) – Revisionsbem. nr. 11.2
Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen – bemærkninger vedrørende Beskæftigelsesministeriet (Revisionen af området er ikke endelig afsluttet.)	
Nr. 17 (fra sidste år) Forsikrede ledige	
Nr. 18 (fra sidste år) Jobafklaringsforløb	
Nr. 19 (fra sidste år) Ressourceforløb	
Nr. 20 Kontanthjælp og uddannelseshjælp	
Nr. 21 Integration	
Nr. 22 Revalidering	
Nr. 23 Sygedagpenge	
Nr. 24 Kontantydelse	
Nr. 25 Ledighedsydelse	
Socialforvaltningen – Kultur- og Fritidsforvaltningen	
Nr. 26 Systemafstemninger	